

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้
ดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
2. ขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษา
3. แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
4. การบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน
5. บริบทของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

1. ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความหมายของการบริหารนั้น
ได้มี นักวิชาการให้ความหมายไว้หลายแนวคิด ดังนี้

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2540 : 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหาร
เป็น กิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันทำกิจการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
ร่วมกัน โดยการใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2540 : 16) ได้ให้ความหมายการบริหารว่า หมายถึง การ
แก้ปัญหาให้บรรลุตามเป้าหมาย ลักษณะของการแก้ปัญหอาจดำเนินการไปในรูปของการ
ตัดสินใจ และหรือการปฏิบัติก็ได้ทั้งสองประการ

ธงชัย สันติวงษ์ (2539 : 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง งานที่
หัวหน้างานหรือผู้นำต้องกระทำเพื่อให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีคนหมู่มากอยู่ร่วมกันและร่วมกันทำงาน
เพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ประสบผลที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเสริฐ เชนฐพันธ์ (2542 : 3) ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง กระบวนการในการร่วมมือกันดำเนินการของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม

สุธี สุทธิสมบุรณ์ และสมาน รั้งสิโยกฤษฎ์ (2542 : 1) ให้ความหมายของการ บริหารว่า หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัย ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของและวิธีการปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่จะทำอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย อย่างเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง มีนักวิชาการให้ ความหมายไว้หลายแนวคิด ดังนี้

ชาลชัช อัจฉินสมาจาร (2540 : 8-10) กล่าวถึง ทศนะเกี่ยวกับการบริหารในยุค การบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ ในปี ค.ศ. 1951 เป็นทศนะของ เฟรดเดอริก เทเลอร์ (Frederick Taylor) ซึ่งถือว่าเป็นบิดาแห่งการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ ทศนะของ เทย์เลอร์ (Taylor) ตั้งอยู่บนหลักของการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้สรุปความสำคัญของการ บริหารดังนี้

1. ความเป็นเลิศของการบริหารอยู่ที่การรู้อย่างแน่นอนว่าเราต้องการให้คน ทำอะไร และดูแลว่าเขาได้ทำงานอย่างดีที่สุด และแบบประหยัดค่าใช้จ่ายที่สุด

2. ไม่ควรนำแผนการบริหารซึ่งในระยะยาวก่อให้เกิดความไม่พอใจทั้งฝ่าย นายจ้าง และลูกจ้างมาใช้

3. สิ่งที่คนงานต้องการจากนายจ้างนอกเหนือจากสิ่งอื่นๆก็คือค่าจ้างสูง และที่ นายจ้างต้องการจากคนงานมากที่สุดก็คือ ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่ำ

หลักการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์ มีดังนี้

1. หลักเรื่องเวลา ถือว่าการวัดความสามารถในการผลิต โดยการจับเวลาใน การผลิตและการตั้งเวลามาตรฐานสำหรับการผลิตทั้งหมด

2. หลักการกำหนดหน่วยค่าจ้าง ถือว่าอัตราค่าจ้างควรจะได้สัดส่วนกับ ความสามารถในการผลิตของแต่ละบุคคล

3. หลักการแยกงานวางแผนออกจากงานปฏิบัติ กล่าวคือ ฝ่ายวางแผนและ ฝ่ายปฏิบัติการควรแยกออกจากกัน การวางแผนควรเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ส่วนงาน

ปฏิบัติการควรเป็นของฝ่ายคนงาน ฝ่ายบริหารควรวางแผน โดย ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการของเวลาและข้อมูลอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับการผลิต ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์และการจำแนกอย่างเป็นระบบ

4. หลักการทำงาน โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เชื่อว่าวิธีการทำงานควรจะกำหนดโดยฝ่ายบริหาร หลักการทำงานควรตั้งอยู่บนวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด

5. หลักการควบคุมฝ่ายบริหาร ดังนั้นฝ่ายบริหารควรได้รับการฝึกอบรมในด้านการบริหารอย่างต่อเนื่อง โดยนำเอาหลักการบริหารและควบคุมเชิงวิทยาศาสตร์มาใช้

6. หลักการจัดระเบียบการปฏิบัติงาน ยึดถือความเคร่งครัดในระเบียบวินัยในการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน

จำเนียร พลหาญ (2553 : 5-6) กล่าวถึง แนวคิดพฤติกรรมและหน้าที่ผู้บริหารตามแนวคิดของ เฮนรี ฟาโย (Henri Fayol) ดังนี้

1. การวางแผนงาน (To Plan) หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ คาดการณ์การทำงาน โดยการวางแผนการปฏิบัติอย่างเป็นระบบล่วงหน้า

2. การจัดองค์กร (To Organize) หมายถึง การเสริมสร้างองค์การด้านคนและวัสดุสิ่งของ เพื่อการปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้

3. การควบคุมบังคับบัญชา (To Command) หมายถึง การออกคำสั่งควบคุมบังคับบัญชาให้คนงานปฏิบัติตามหน้าที่ในหน่วยงาน

4. การประสานงาน (To Coordinate) หมายถึง การประสานการทำงานกิจกรรมต่าง ๆ ในหน่วยงานให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น

5. การควบคุม (To Control) หมายถึง การควบคุมให้สิ่งต่าง ๆ ที่วางแผนไว้ดำเนินการไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในขณะดำเนินงาน

ปี ค.ศ. 1892 ลูเทอร์ กุลลิค (Luther Gulick) และ ลูเทอร์ เออร์วิค (Luther Urwick) ได้พยายามขยายแนวคิดการบริหารของ ฟาโย โดยหาคำตอบว่าหน้าที่ของผู้บริหารมีอะไรบ้าง และสรุปว่า ผู้บริหารควรมีหน้าที่ 7 อย่าง เรียกว่า POSDCORB ดังนี้

P-Planning หมายถึง การวางแผน

O-Organizing หมายถึง การโครงสร้างหรือรูปแบบการทำงานในองค์กร

S-Staffing หมายถึง การบริหารงานบุคคล

D-Directing หมายถึง การสั่งการ การติดตามและการดูแลการปฏิบัติ
ตามคำสั่ง

Co- Coordinating หมายถึง การประสานงานหรือการติดต่อสัมพันธ์กันใน
องค์กร

R-Reporting หมายถึง การรายงานผลการทำงาน

B-Budgeting หมายถึง การจัดทำงบประมาณการเงิน

ชาลวซ์ อัจฉินสมาจาร (2540 : 13) กล่าวถึง แคมเบอร์รี่ (Cubberley) ได้ยึดแนว
บริหารของเฮลเลอร์ เกี่ยวกับหลักการ 3 ประการของผู้ตรวจการศึกษา คือ

1. การจัดองค์การ (Organization) ผู้ตรวจการศึกษาจะต้องเป็นผู้จัดองค์การ
ของการดำเนินงานในโรงเรียน โดยเป็นผู้วางนโยบายให้โรงเรียนปฏิบัติ
2. การบริหาร (Executive) ในสิ่งที่โรงเรียนดำเนินการ
3. การนิเทศ (Supervision) ผู้ตรวจการศึกษาจะต้องเป็นผู้นิเทศของการ
ดำเนินงาน ในโรงเรียนควรรู้ทางวิชาชีพและความหยั่งเห็นจะต้องปรากฏออกมาในรูปของงาน
ประจำวันของครูและนักเรียน

จำเนียร พลหาญ (2553 : 8) ได้กล่าวถึงการบริหารในยุคการบริหารเชิงมนุษย
สัมพันธ์ จากแนวคิดของ แมรี พาร์เคอร์ ฟอลเลต (Mary Parker Follett) สรุปได้ดังนี้ ฟอลเลต
เชื่อว่า การรู้จักจิตใจคนจะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน นำไปสู่เป้าหมายการทำงานที่ดี
ซึ่งสรุปหลักการร่วมมือในการทำงานดังนี้

1. แต่ละแผนกขององค์กรใด ๆ จะต้องมีความร่วมมือในแนวราบ แทนที่จะ
เป็นความร่วมมือในแนวตั้งโดยผ่านทางผู้บริหารสูงสุดขององค์กร

2. ความร่วมมือจะต้องมีทั้งในชั้นวางแผนและชั้นนำแผนออกปฏิบัติ

3. ความร่วมมือไม่ใช่ทำเป็นครั้งคราว แต่จะต้องทำอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นสรุปได้ว่า ทฤษฎีการบริหาร หมายถึง ทศนะ แนวคิดต่าง ๆ ที่นักวิชาการ
คิดค้นหรือสร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน และนำไปสู่เป้าหมายในการทำงาน
ที่ดี

3. หลักการบริหารโรงเรียน

หลักการบริหาร โรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดความเป็นเลิศใน
การบริหาร โรงเรียน ดังนี้

วิจิตร วรุตบางกูร (2542 : 112) ได้เสนอหลักเกี่ยวกับบริหาร โรงเรียนเพื่อให้เกิดความเป็นเลิศมีลักษณะ ดังนี้

1. การบริหารมีลักษณะที่ยืดหยุ่นได้ ไม่ยึดกฎระเบียบแบบเคร่งครัดจนเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของงาน เมื่อมีอุปสรรคผู้บริหารจะให้ความช่วยเหลือแก้ไขเพื่อให้งานสำเร็จผู้บริหาร ไม่นิยมการลงโทษ แต่มุ่งสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันความผิดพลาด

2. ผู้บริหารไม่ทำตนเป็นเจ้านาย หรือเป็นคนชั้นสูง สัมผัสหรือแตะต้องไม่ได้ แต่ จะร่วมทำงานกับครูด้วยความนับถือ ทำหน้าที่ผู้นำที่มีหัวหน้าที่จะแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารและครูจะคลุกคลีอยู่กับนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนรักการเรียนรู้ เรียนด้วยความสนุก และทุ่มเทให้กับการเรียนเต็มศักยภาพโดยได้ ผลตอบแทนที่น่าสนใจและคุ้มค่า

3. ผู้บริหารจะไม่ใช้อำนาจเผด็จการในการตัดสินใจ แต่จะฟังการวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ และการปรึกษาหารือกับครู แก้ปัญหา และตัดสินใจโดยกลุ่ม และพยายามรักษา ความเป็นกลุ่ม

4. ผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูกับนักเรียน และให้ ความเชื่อถือในความผูกพัน ความเอาใจใส่และความคิดสร้างสรรค์ของครูมากกว่าการสอน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. ผู้บริหารจะคัดเลือกบรรจุครูอย่างพิถีพิถัน พัฒนาบุคคลอยู่ตลอดเวลา ตอบแทน และรักษาคณคติไว้ และไม่เกรงกลัวที่จะต้องขจัดคนไม่ดีออกไป

6. ผู้บริหารถือเป็นหน้าที่ที่จะทำทุกอย่างให้ครูอยู่ดี มีความกระตือรือร้นในการทำงานและร่วมกิจกรรมกลุ่ม และแสวงหาความร่วมมือช่วยเหลือจากภายนอกเข้ามาสนับสนุนการทำงานของครู

7. บุคลากรทุกฝ่ายมีความเชื่อมั่นในตนเองนับถือและเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร และ นักเรียนมุ่งมั่นรับผิดชอบต่อประสิทธิผลการเรียนการสอน คิดค้นวิธีการใหม่ ๆ เพื่อให้ นักเรียนเจริญงอกงามและประสบผลสำเร็จ

8. หลักสูตรที่เปิดสอนกว้างขวางมีวิชาให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัด และ ความสนใจ มีความยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลง และครอบคลุม เป้าหมายของการจัดการศึกษา

9. การเรียนการสอนให้ความสำคัญกับกระบวนการคิด และขั้นตอนในการแก้ปัญหา ไม่กระตุ้นนักเรียนเพื่อสอบเพียงอย่างเดียว

10. โรงเรียนมีเป้าหมายชัดเจนและเข้มแข็ง โดยที่บุคลากรทุกฝ่ายรู้เป้าหมายของ โรงเรียนการประเมินผลงานจะยึดเป้าหมายเป็นหลักและวิธีการไปสู่เป้าหมายนั้น มีความยืดหยุ่นได้

11. สวัสดิภาพของนักเรียนเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องให้ความสนใจและถือเป็นเรื่อง สำคัญที่สุด

สรุปได้ว่า หลักการบริหาร โรงเรียนเป็นการบริหารเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษาและเพื่อมุ่งประสิทธิผลของการจัดการศึกษาของ โรงเรียน

ขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษา

ขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาดำเนิน ไปอย่างเป็นระบบ ดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2539 : 12) จำแนกงานบริหาร โรงเรียน เป็น 3 ประเภทคือ

1. การบริหารงานด้านวิชาการ ได้แก่ งานในด้านการบริหารบุคลากรทางการสอน การบริหารงาน ตารางสอน แบบเรียน และการประเมินผลการศึกษา

2. การบริหารงานด้านกิจการนักเรียน กล่าวถึง การจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดการบริหารแนะแนว การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน รวมทั้งการจัดการบริการด้านอื่น ๆ เช่น บริการสุขภาพ นักเรียน บริการอาหารกลางวัน เป็นต้น

3. การบริหารงานด้านธุรการ คือ งานธุรการด้านต่าง ๆ เช่น งานสารบรรณ งานการเงิน งานพัสดุ ครุภัณฑ์ ดูแลรักษาอาคารสถานที่ เป็นต้น

วีรชัย วรรณศรี (2546 : 9) กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียน คือ กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานในสังคม ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สาคร คำแสน (2550 : 40) กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียน คือ กระบวนการหรือการดำเนินงานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านการศึกษา ซึ่งรวมถึงการบริหารคน การบริหารงบประมาณ การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และการบริหารวิธีการจัดการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : เว็บไซต์) กำหนดขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. งานวิชาการ ขอบข่ายภารกิจสถานศึกษาด้านวิชาการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกระจายอำนาจ มี 17 ด้าน ได้แก่

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา
สาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.9 การนิเทศการศึกษา

1.10 การแนะแนว

1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

และองค์กร

1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั

องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ

สถานศึกษา

1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.17 การพัฒนาสื่อและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ มีขอบข่ายภารกิจที่ต้องปฏิบัติ 22 ด้าน ได้แก่

2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินและการจัดสรรงบประมาณจาก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง

2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณตามที่ได้รับจัดสรร

2.4 การขอโอนและการเปลี่ยนแปลงงบประมาณตามที่ได้รับจัดสรร

2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.6 การตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณ

- 2.7 การตรวจสอบติดตามการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
 - 2.8 การระดมทรัพยากร
 - 2.9 งานกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 2.10 งานกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
 - 2.11 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 2.12 การเบิกจ่ายจากคลัง
 - 2.13 การรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการจ่ายเงิน
 - 2.14 การนำเงินส่งคลัง
 - 2.15 การจัดทำบัญชีการเงิน
 - 2.16 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
 - 2.17 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
 - 2.18 การวางแผนพัสดุ
 - 2.19 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์
 - 2.20 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหา
 - 2.21 การจัดหาและจัดทำพัสดุ
 - 2.22 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- หรือสิ่งก่อสร้าง
- พัสดุ
3. การบริหารงานบุคคล มีขอบข่ายภารกิจที่ต้องปฏิบัติ 20 ด้าน ได้แก่
- 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 การเฉลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครู
 - 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากร
 - 3.5 การเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.6 การลาทุกประเภท
 - 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.8 การดำเนินการทางวินัย การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากร
- ทางการศึกษา
- ทางการศึกษา

- 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 - 3.10 การรายงานผลการดำเนินการทางวินัย และการลงโทษ
 - 3.11 การอุทธรณ์และร้องทุกข์
 - 3.12 การออกจากราชการ
 - 3.13 งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.14 การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 - 3.15 การส่งเสริมประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 - 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.19 การสนับสนุน ส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
 - 3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. การบริหารงานทั่วไป มีขอบข่ายภารกิจที่ต้องปฏิบัติ 22 ด้าน ได้แก่
- 4.1 การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.3 การวางแผนบริหารงานการศึกษา
 - 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 4.6 การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้
 - 4.7 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 4.8 การดำเนินงานธุรการ
 - 4.9 การดูแลอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อม
 - 4.10 การจัดทำสำมะโนนักเรียน
 - 4.11 การรับนักเรียน
 - 4.12 การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิก

สถานศึกษา

4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม

อัยยาศัย

4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.15 การทัศนศึกษา

4.16 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริมสนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล

ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

4.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.22 การจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ งานประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไปภายในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเด็กไทยให้มีศักยภาพและคุณลักษณะที่จะดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องร่วมมือกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555 : 13-14)

1. แนวทางการบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม ประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้อุ้ประชาคมอาเซียนบรรลุเป้าหมายดังนี้

1.1 กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงการ และกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้อุ้ประชาคมอาเซียน

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์

1.3 ประชุม/อบรม/ชี้แจง/สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครู และผู้เกี่ยวข้อง

1.4 สนับสนุนและจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในการดำเนินงาน

1.5 พัฒนาสื่อสำหรับสถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.6 เสริมสร้างความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

1.7 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การประกวด การแข่งขัน การจัดกิจกรรม การแลกเปลี่ยนนักเรียน เป็นต้น

1.8 ส่งเสริม สนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น สมาคม/ชมรมครูอาเซียน

1.9 กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

1.10 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

2. แนวทางการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา

การบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ เขตพื้นที่การศึกษาควรมีแนวทางการบริหารจัดการ ดังนี้

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.2 ประชุมคณะกรรมการ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการดำเนินงานตลอดแนว พร้อมวางแผนกำหนดกิจกรรม ปฏิทินดำเนินงาน

2.3 ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น

2.4 วางแผนพัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง

2.5 จัดตั้งเครือข่ายในระดับเขตพื้นที่ มีผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ผู้แทนหอการค้าจังหวัด ผู้แทนฝ่ายความมั่นคง ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น

2.6 กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปีการศึกษา ในช่วงวันอาเซียน (วันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี) หรือช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวด แข่งขัน อันแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2.7 ส่งเสริม สนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น สมาคม/ชมรมครูอาเซียน

2.8 กำหนดให้มีการวางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ และรายงานการดำเนินงาน

2.9 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

3. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงาน องค์กร เครือข่ายอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555 : 16-20)

3.1 จัดทำโครงการผู้นำเยาวชนอาเซียนในเชิงวิชาการ สันทนาการ วัฒนธรรม และให้ผู้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้

3.2 บูรณาการขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต เพื่อเสริมสร้างพลังแก่เยาวชนอาเซียน

3.3 สร้างความรู้สึกร่วมกันด้วยการจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนอาเซียน พัฒนาเครือข่ายผู้นำเยาวชนอาเซียน ให้มีความแข็งแกร่งระดับภูมิภาคในด้านต่างๆ (ประเพณี วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม) ด้วยการให้องค์กรของรัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วม

3.4 ใช้ศิลปะ วัฒนธรรม และสื่อเทคโนโลยี เป็นสื่อในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน

3.5 ส่งเสริมภาวะผู้นำเพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมมิตรภาพและความร่วมมือระหว่างกัน ในภูมิภาค

3.6 ส่งเสริมให้เยาวชนแบ่งปันความคิดและเป้าหมายร่วมกันด้วยการสร้างเครือข่ายและนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้มีความเข้าใจร่วมกันภายใต้การสนับสนุนขององค์กรภาครัฐและเอกชน

3.7 จัดทำโครงการเสด็จจากเยาวชนอาเซียนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ข้อเสนอของเยาวชนอาเซียนเป็นรูปธรรมได้แก่ โครงการอาสาสมัครสอนหนังสือแก่เยาวชนด้อยโอกาส โดยจัดตั้งเครือข่ายยุวทูตด้านการศึกษาในอาเซียน เพื่อสนับสนุนพลังของเยาวชนในการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

3.8 จัดตั้งชมรมวัฒนธรรมอาเซียนในสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่กิจกรรมและวัฒนธรรมที่หลากหลายของภูมิภาค

3.9 มีเว็บไซต์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างเยาวชนอาเซียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และเครือข่ายของเยาวชนอาเซียน

4. การนิเทศภายใน ติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน

การดำเนินการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จะประสบความสำเร็จ และบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากจะใช้การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแล้ว การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน ต้องรวมพลังกันให้การส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้มีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเน้นการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้นิเทศเป็นผู้ให้คำปรึกษาและพี่เลี้ยงแก่สถานศึกษาและครูผู้สอน ดำเนินการเป็นขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้

4.1 ประเมินความพร้อมก่อนดำเนินงาน

การประเมินความพร้อมก่อนดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นสำหรับใช้วางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาที่เหมาะสม ดังนี้

4.1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ความพร้อมของหลักสูตร ความสามารถของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน นำมาวิเคราะห์จัดทำเป็นฐานข้อมูล

4.1.2 ร่วมวางแผนการนิเทศ โดยนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้สังเคราะห์ไว้มาวางแผนพัฒนา ตามลำดับ ดังนี้

- 1) สร้างความตระหนัก
- 2) ร่วมกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา
- 3) ร่วมประชุมกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานของสถานศึกษา
- 4) ให้ความรู้ คำปรึกษา และข้อเสนอแนะการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
- 5) ร่วมจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน/รายงาน

6) รวบรวมข้อมูลที่เป็นจุดพัฒนา/จุดเด่น เพื่อนำไปวางแผนสนับสนุน การพัฒนาต่อไป

4.2 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ สถานศึกษา ได้มีการวางแผนพัฒนาบุคลากร การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการ เรียนรู้ โดยมีขั้นตอน การนิเทศ ติดตามและประเมินผล ดังนี้

4.2.1 ศึกษาผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

4.2.2 ให้คำปรึกษา แนะนำตามสถานการณ์ปัญหาของแต่ละสถานศึกษา

4.2.3 รวบรวมปัญหาข้อเสนอแนะ เพื่อดำเนินการให้เกิดการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง

4.2.4 ประเมินสภาพความสำเร็จของสถานศึกษา สังเคราะห์และสะท้อนผล

4.2.5 รวบรวมกิจกรรม/ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา และถอดความรู้

เพื่อหา Best Practice และเผยแพร่ในวงกว้างต่อไป โดยอาจจัดทำในลักษณะ KM และนำ Best Practice ลงใน Blog KM

4.2.6 นำผลการประเมินไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและผดุง คุณภาพให้มีความยั่งยืนต่อไป

4.3 การประเมินผลหลังดำเนินงาน

การประเมินผลหลังดำเนินงาน เป็นการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษาเพื่อสรุป รายงานผู้เกี่ยวข้อง และประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

4.3.1 จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละระดับ

4.3.2 คัดเลือก Best Practice ในระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่

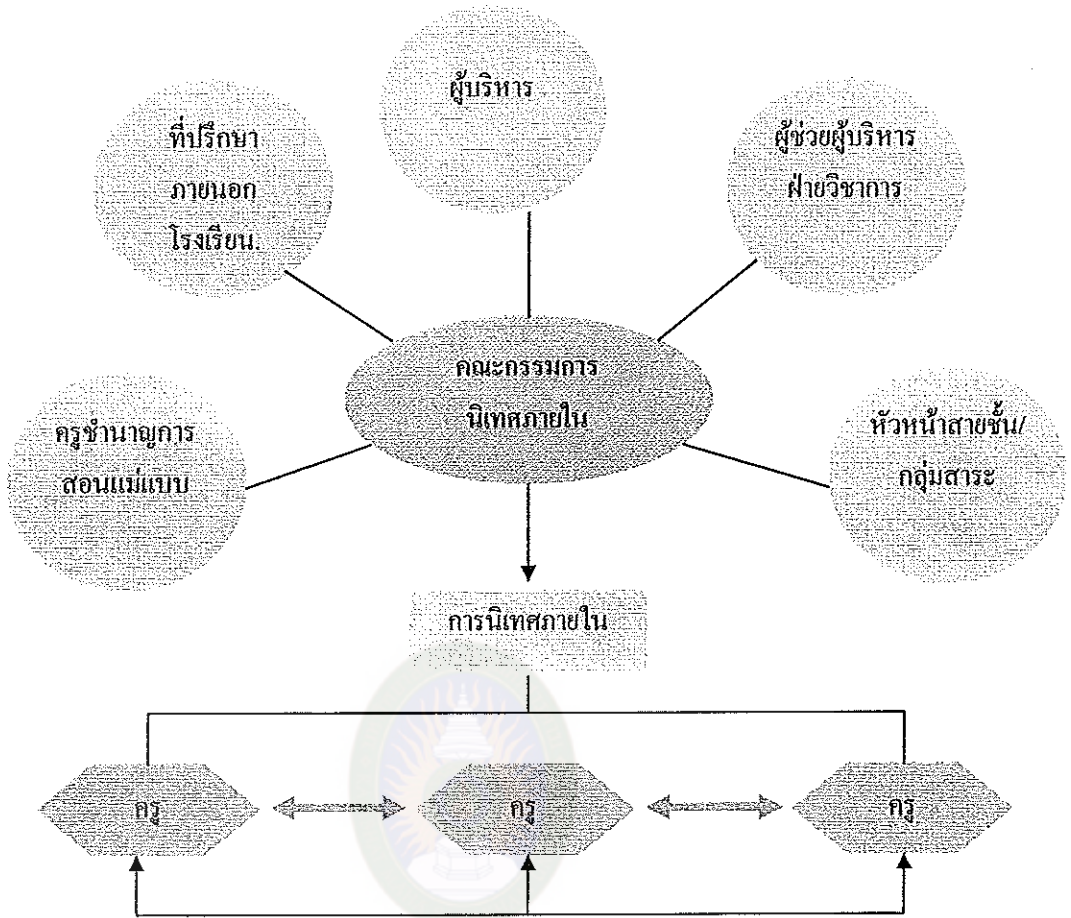
4.3.3 เผยแพร่ผลงาน โดยจัดนิทรรศการ/ ถอดความรู้/ จัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระดับชาติ

4.3.4 ประกาศเกียรติคุณให้รางวัล

4.4 การนิเทศภายใน การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555 : 25-29)

4.4.1 แนวทางการจัดองค์กรนิเทศในสถานศึกษา ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 แสดงแนวทางการจัดองค์กรนิเทศในสถานศึกษา

4.4.2 การนิเทศภายใน

การนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมสำคัญในกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ไปตามนโยบายและเป้าหมายของการพัฒนา เป็นกระบวนการท างานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

งานวิชาการหรือการจัดการเรียนรู้เป็นงานหลักของการพัฒนาทั้งระบบในสถานศึกษา เพราะคุณภาพการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้การนิเทศงานวิชาการจึงมีความสำคัญ ควรดำเนินการดังนี้

1) คณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนควรประกอบด้วย

ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่ปรึกษาภายนอกโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูผู้ชำนาญการสอนแม่แบบ ฯลฯ

2) การนิเทศควรยึดหลัก ดังนี้

2.1) เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานเพื่อให้งานเป็นไปสู่ว่าเป้าหมายที่ต้องการ

2.2) ใช้วิธีการนิเทศที่ช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคง มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในความสามารถของตนเอง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตน และพัฒนาความสามารถอย่างเต็มที่

2.3) การนิเทศจะต้องมุ่งให้ครูเรียนรู้ว่าอะไรคือปัญหา และกล้าริเริ่มในการหาวิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

2.4) การนิเทศจะต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่าง ผู้นิเทศกับครูและระหว่างครูด้วยกันเอง รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู

2.5) ใช้กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย เช่น การสาธิต การสังเกต การสอนในชั้นเรียน การประชุมปรึกษาในกลุ่มย่อย การเยี่ยมชั้นเรียน การปฏิบัติภายใต้คำแนะนำ การนิเทศตนเอง นิเทศ โดยเพื่อนคู่สัญญา นิเทศโดยผู้นิเทศภายในสถานศึกษา

2.6) สร้างเครือข่ายการนิเทศด้วยการระดมสรรพกำลังจากทุกฝ่าย เพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุน การนิเทศอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา

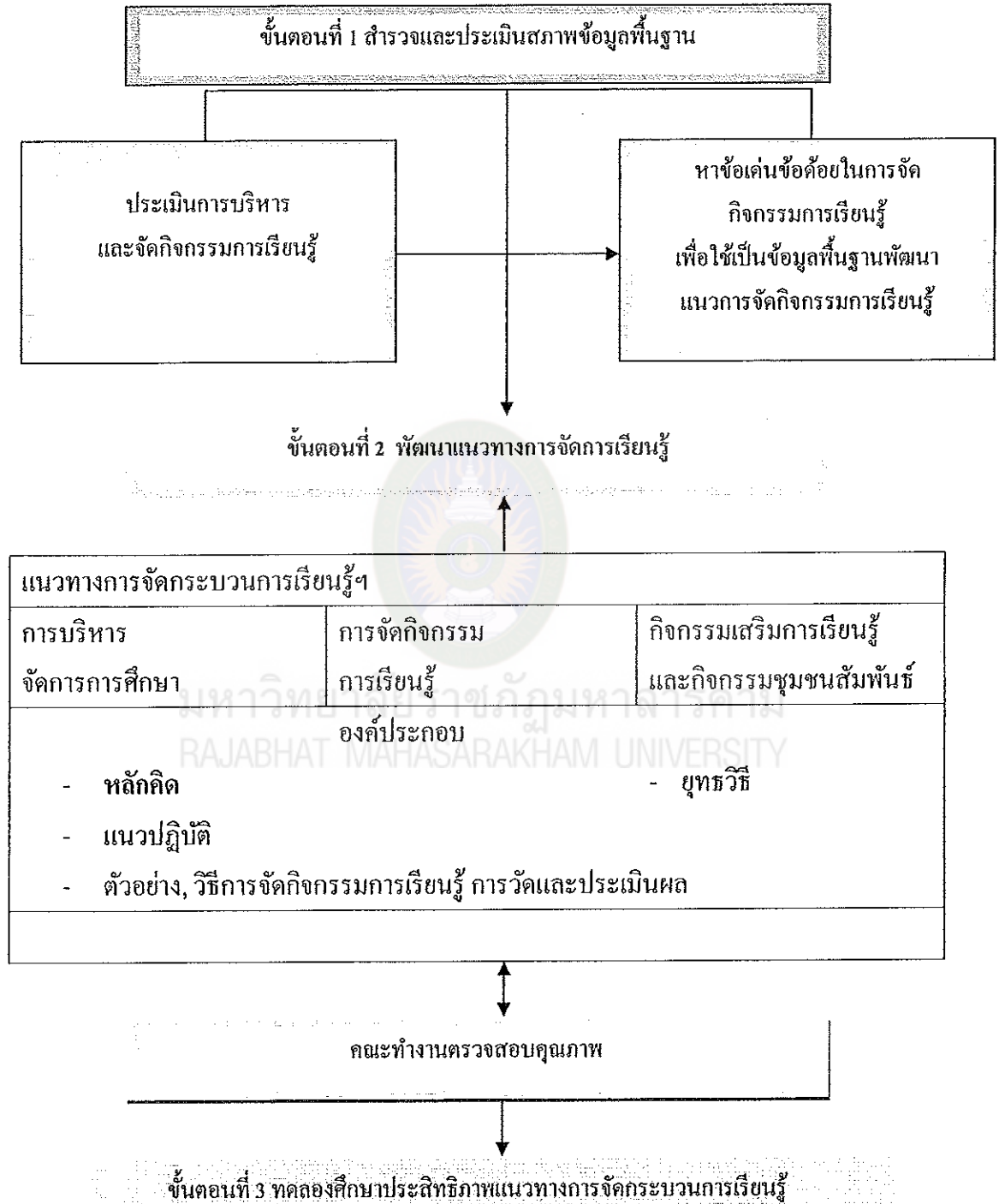
ทั้งนี้ ในการดำเนินงานนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน ดังนี้

1. ให้ครูเรียนรู้จากการสอนของตนในสภาพจริงการฝึกอบรมไม่สามารถทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ทุกเรื่องที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ การเรียนรู้จากการสอนในสภาพจริงจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในระดับลึกอันจะนำไปสู่การเข้าใจและการแก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้น การเรียนรู้ของครูในช่วงนี้ต้องการกัลยาณมิตรสนับสนุน และเป็นเพื่อนร่วมเรียนรู้กับครู การสังเกตการสอน การรับฟัง การกระตุ้น การตั้งคำถาม และการให้ข้อมูลที่เป็นความจริง จะช่วยให้ครูได้ภาพที่ชัดเจน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2. การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนครู การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ช่วยให้ครูมองเห็นภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาชัดเจน และมั่นใจยิ่งขึ้น ที่สำคัญคือ เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ อันเป็นปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน

3. ใช้การนิเทศแบบร่วมพัฒนา ที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้ของครูได้จากการที่ครูไม่ยอมรับการนิเทศแบบเดิม เป็นการพัฒนาเครือข่ายแนวร่วมการนิเทศภายใน โรงเรียนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังแผนภูมิที่ 3

กรอบการประเมินเพื่อการนิเทศภายในสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
การติดตามและประเมินผล

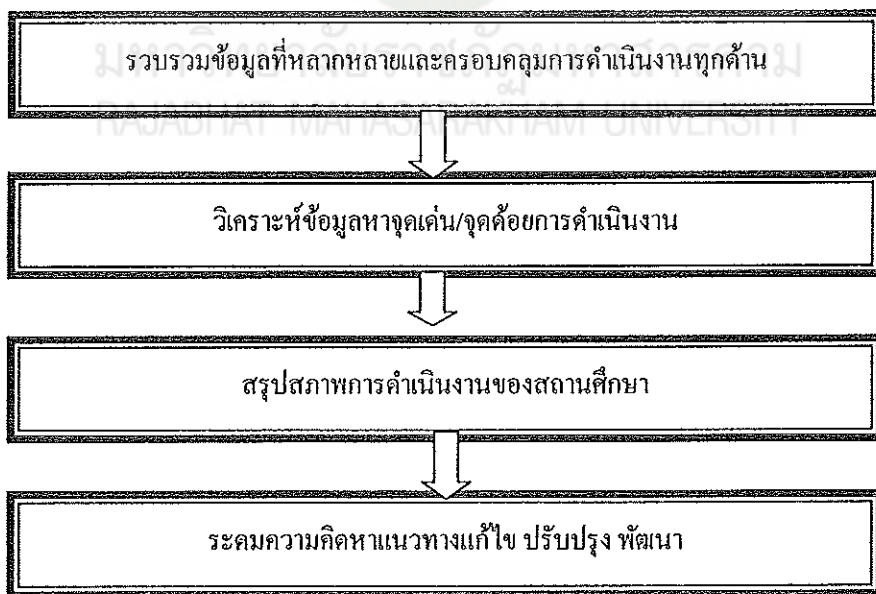
แผนภูมิที่ 3 แสดงกรอบการประเมินเพื่อการนิเทศภายในสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้
ในสถานศึกษา

4.4.3 การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกๆทุกฝ่าย เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาชนอาเซียนบรรลุผลมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุปัจจัยอะไรบ้าง มีข้อบกพร่องใดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาต่อไป การติดตามประเมินผลควรมีแนวทาง ดังนี้

- 1) มีการรวบรวมข้อมูลอย่างมีแบบแผนและต่อเนื่อง ครอบคลุมและใช้วิธีการที่หลากหลาย
- 2) เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างการทำงาน ที่มีการวิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงอย่างทันการณ์
- 3) วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ว่าดำเนินไปตามเป้าหมายและแผนงานที่ร่วมกันกำหนดไว้เพียงใด
- 4) มีการกำหนดดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จในการดำเนินงานทั้งระบบใน 4 ด้าน คือ ด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป แล้วมีการสร้างเครื่องมือประเมิน ดังแผนภูมิที่ 4

กรอบการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

แผนภูมิที่ 4 แสดงกรอบการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

กรอบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย กำหนดกรอบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
 - 1.1 ด้านความรู้
 - 1.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ
 - 1.3 ด้านเจตคติ
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
 - 2.1 คุณภาพวิชาการ
 - 2.2 คุณภาพครู
3. ด้านการบริหารจัดการ
 - 3.1 ด้านคุณภาพของผู้บริหารและครู
 - 3.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน

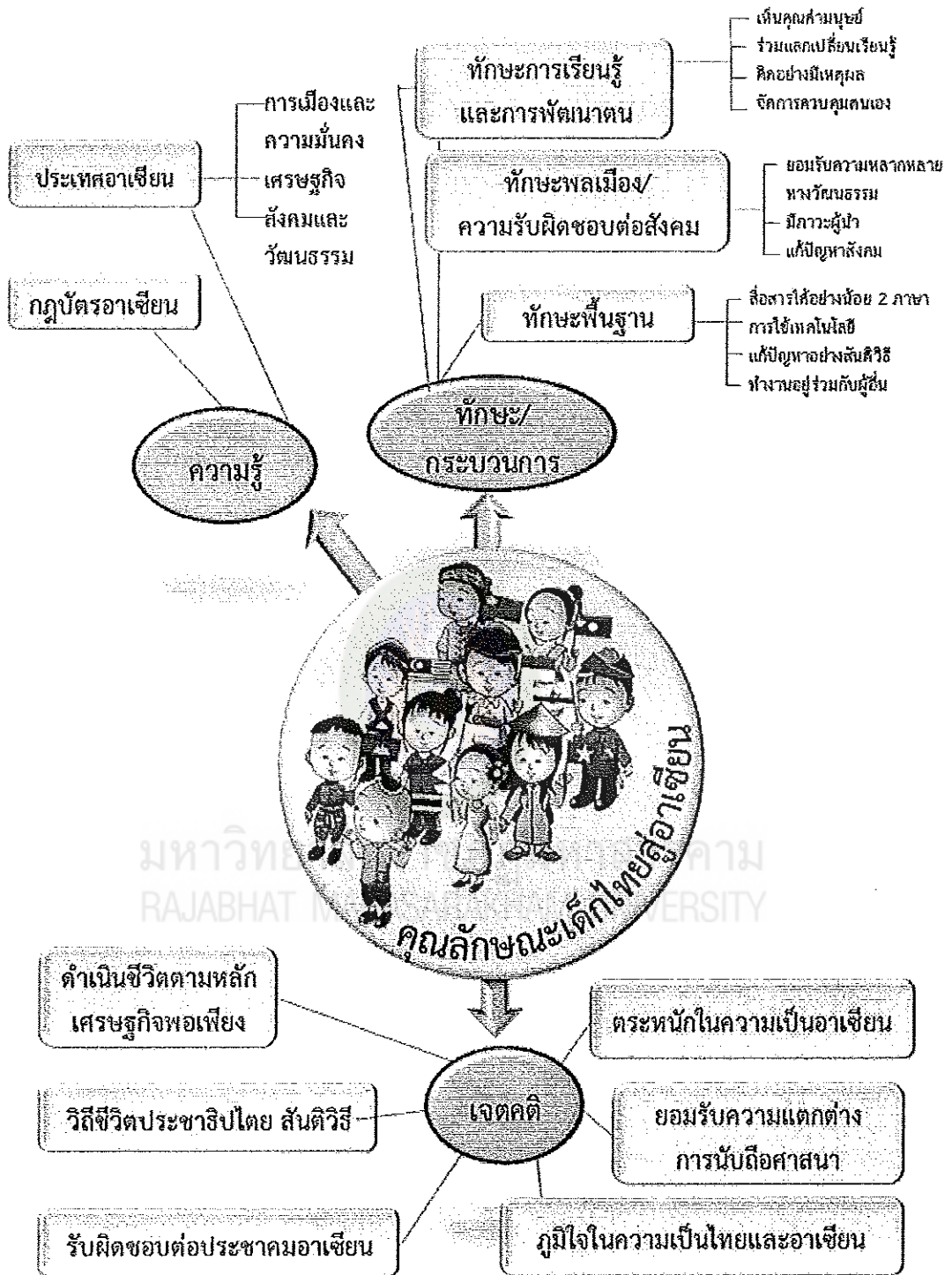
การบริหารจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

1. คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

1.1 คุณลักษณะของเด็กไทยและตัวชี้วัดความสำเร็จ

การพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียนให้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายได้แก่ คุณลักษณะของเด็กไทยที่จะพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ชัดเจน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และเจตคติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึง ได้มีการจัดประชุม โต๊ะกลมและประชาพิจารณ์ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยตรง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเตรียมการและดำเนินการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถานทูต มหาวิทยาลัยภาครัฐและเอกชน ในการร่วมกำหนดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ดังแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 แสดงคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

1.2 คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนกำหนดเป็นลักษณะ 3 ด้าน

ดังนี้

1.2.1 ด้านความรู้

1) มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

และวัฒนธรรม

2) มีความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน

2.1) จุดกำเนิดอาเซียน

2.2) กฎบัตรอาเซียน

2.3) ประชาคมอาเซียน

2.4) ความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน

1.2.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ

1) ทักษะพื้นฐาน

1.1) สื่อสาร ได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้านอีกอย่างน้อย 1 ภาษา)

1.2) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์

1.3) มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

1.4) มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2) ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบทางสังคม

2.1) เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2.2) มีภาวะผู้นำ

2.3) เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

3) ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน

3.1) เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

3.2) มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.3) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิดอย่าง

ถูกต้อง

3.4) มีความสามารถในการจัดการ/ควบคุมตนเอง

1.2.3 ด้านเจตคติ

- 1) มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน
- 2) ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน
- 3) มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน
- 4) มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี / สันติธรรม
- 5) ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา
- 6) ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด ต้องมีตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งคุณภาพเด็ก คุณภาพครู และคุณภาพผู้บริหารเพื่อใช้ประเมินความสำเร็จ การจัดการเรียนรู้

1.3.1 ตัวชี้วัดคุณภาพนักเรียน

1) ด้านความรู้

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
1. มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน	1.1 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครอง สิทธิเด็ก	1.1 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถวิเคราะห์และจำแนกความเหมือน/ความแตกต่างเกี่ยวกับระบอบการปกครอง สิทธิมนุษยชน กฎหมายระหว่างประเทศในด้าน
1.1 ด้านการเมือง ได้แก่		การเมือง
1.1.1 ระบอบการปกครอง	1.2 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับระบบเงินตรา ระบบเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิต แรงงาน	1.2 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถวิเคราะห์และจำแนกความเหมือน/ความแตกต่างเกี่ยวกับ ระบบเงินตรา ระบบเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิต แรงงาน การค้าเสรี ข้อตกลง
1.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ		
1.1.3 สิทธิเด็ก / สิทธิมนุษยชน	1.3 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับ ภาษา ศาสนา บุคคล	
1.1.4 กฎหมายระหว่างประเทศ		
1.2 ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่		
1.2.1 ระบบเงินตราของประเทศในกลุ่มอาเซียน		

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
1.2.2 ระบบเศรษฐกิจ 1.2.3 ปัจจัยการผลิต 1.2.4 แรงงาน การค้าเสรี ข้อตกลงทางการค้า ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ 1.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ - ชาติพันธุ์ - ภาษา - ศาสนา - การแต่งกาย - สาธารณสุข - สภาพทางภูมิศาสตร์ - เอกลักษณ์ไทย - บุคคลสำคัญ - ประวัติศาสตร์	สำคัญ สภาพทางภูมิศาสตร์ สาธารณสุข เอกลักษณ์ไทย ประวัติศาสตร์ในด้าน สังคมและวัฒนธรรม	ทางการค้า ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ 1.3 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถวิเคราะห์และจำแนก ความเหมือน/ความแตกต่าง เกี่ยวกับชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา การแต่งกาย สาธารณสุข สภาพทางภูมิศาสตร์ เอกลักษณ์ไทย บุคคลสำคัญ ประวัติศาสตร์ ในด้านสังคมและวัฒนธรรม
2. มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่ 2.1 จุดกำเนิดอาเซียน 2.2 กฎบัตรอาเซียน - ความหมาย - ความสำคัญ - สาระสำคัญ 2.3 ประชาคมอาเซียน - ประชาคมการเมืองและ ความมั่นคงอาเซียน	2.1 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายความหมาย ความสำคัญของอาเซียน 2.2 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายเป้าหมาย และหลักการ อัตลักษณ์ สัญลักษณ์ของกฎบัตรอาเซียน	2.1 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถวิเคราะห์ความจำเป็น ความสำคัญของกฎบัตรอาเซียน 2.2 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถวิเคราะห์เป้าหมาย หลักการ อัตลักษณ์ สัญลักษณ์ของกฎบัตรอาเซียน 2.3 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายเกี่ยวกับ

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน - ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน 2.4 ความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน		องค์กรอาเซียน องค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน กระบวนการตัดสินใจ การระงับข้อพิพาท ความสัมพันธ์กับภายนอก 2.4 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถวิเคราะห์ประโยชน์ของกฎบัตรอาเซียนที่มีต่อประชาคมอาเซียน

2) ด้านทักษะ/กระบวนการ

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
2.1 ทักษะพื้นฐาน 1. สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในอาเซียนอีกอย่างน้อย 1 ภาษา	1. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ	1. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศในอาเซียนอีกอย่างน้อย 1 ภาษา
2. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์	2. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างสันติวิธี	2. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์งานนำเสนอ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนผลงานในระดับอาเซียน
3. มีความสามารถในการ	3. ร้อยละของนักเรียนที่	3. ร้อยละของนักเรียนที่

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
แก้ปัญหาอย่างสันติวิธี 4. มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น	สามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างสันติวิธี 4. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น	สามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างสันติวิธี 4. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น
2.2 ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบทางสังคม 1. เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 2. มีภาวะผู้นำ	1. ร้อยละของนักเรียนที่เคารพและยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม 2. ร้อยละของนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอาเซียนศึกษา	1.1 ร้อยละของนักเรียนที่ให้ความสนใจ ยอมรับและเห็นประโยชน์ ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม 1.2 ร้อยละของนักเรียนที่เคารพในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม 2. ร้อยละของนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอาเซียนศึกษาและมีผลงานปรากฏ
3. เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง	3. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถเสนอปัญหาและแสดงความคิดเห็น	3. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถเสนอปัญหาสังคมและแสดงความคิดเห็นเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาได้
2.3 ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน 1. เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน (สิทธิเด็ก/สิทธิมนุษยชน)	1. ร้อยละของนักเรียนที่ยอมรับความเท่าเทียมกันของความเป็นมนุษย์บนความแตกต่าง	1. ร้อยละของนักเรียนที่ยอมรับและปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเท่าเทียมกันและตระหนักในคุณค่าของมนุษย์

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
2. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2. ร้อยละของนักเรียนที่มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม
3. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิดอย่างถูกต้อง	3. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถอธิบายเหตุผลในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ได้ อย่างถูกต้อง	3. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถจำแนกแยกแยะเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สามารถแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล
4. มีความสามารถในการจัดการ/ควบคุมตนเอง (การวางแผน การดำเนินการตามแผน ประเมินผล)	4. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตนตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	4. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถควบคุมตนเอง ยึดหยุ่น ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ

3) ด้านเจตคติ

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
1. มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน	1. ร้อยละของนักเรียนที่ยอมรับและเห็นประโยชน์ของการเป็นอาเซียน	1. ร้อยละของนักเรียนที่ยอมรับเห็นประโยชน์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาเซียน
2. มีความภูมิใจในความ เป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน	2. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น	2. ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น และรู้คุณค่าของความเป็นไทย และความเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน

คุณลักษณะของผู้เรียน	ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา	ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา
3. ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน	3. ร้อยละของนักเรียนที่แสดงความเอื้ออาทร แบ่งปันระหว่างสมาชิกในประเทศอาเซียน	3. ร้อยละของนักเรียนที่แสดงความเอื้ออาทร แบ่งปัน คำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกในประเทศอาเซียน
4. มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล (การวางธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม) สันติวิธี / สันติธรรม	4.1 ร้อยละของนักเรียนที่มีการวางธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม 4.2 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี/สันติธรรม	4.1 ร้อยละของนักเรียนที่ที่มีการวางธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม และปฏิบัติตนเป็นประจำสม่ำเสมอ 4.2 ร้อยละของนักเรียนที่สามารถแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี/สันติธรรมเป็นประจำสม่ำเสมอ

1.3.2 ตัวชี้วัดคุณภาพครู

- 1) ครูผู้สอนมีความรู้ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- 2) ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร
- 3) ครูใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้
- 4) ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการเผยแพร่ผลงาน ทั้งระบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline)
- 5) ครูใช้เทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้
- 6) ครูสามารถแลกเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ประสบการณ์ ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในประเทศ และในกลุ่มประชาคมอาเซียน
- 7) ครูใช้การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3.3 ตัวชี้วัดคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา

- 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน
- 2) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาพการณ์จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ผู้บริหารมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และทักษะในการใช้ ICT

4) ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน (เช่น โรงเรียน องค์กรเอกชน หน่วยงานราชการ ฯลฯ)

5) ผู้บริหารมีความสามารถในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน

6) ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายในกลุ่มประชาคมประเทศสมาชิกอาเซียน

การบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ให้บรรลุเป้าหมาย สถานศึกษาควรมีแนวทางทางการดำเนินงานและจัดการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555 : 15)

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และผู้แทนจากหน่วยงาน

องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

2. ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก ในการดำเนินงานตลอดแนว พร้อมวางแผนกำหนดกิจกรรม/ปฏิทินการดำเนินงาน

3. ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น

4. วางแผนพัฒนาครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. จัดตั้งเครือข่ายในสถานศึกษา มีผู้เกี่ยวข้อง เช่น นายอำเภอ ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานเทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

6. กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวด แข่งขัน อันแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

7. กำหนดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาตามอย่างเป็นระบบ

8. สนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นสมาชิกสมาคม/

ชมรมครูอาเซียน ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ

9. มีการสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

จากการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ว่า เป็นสภาพในการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ เพื่อให้ความรู้ และการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2. การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาทั้งระบบ

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งตัวนักเรียนเองและสถานศึกษา จำเป็นจะต้องดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ โดยบูรณาการในทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป โดยให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555 : 19-24)

2.1 ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จก็คือ ผู้บริหาร ที่ต้องรับรู้ เข้าใจ และยอมรับงานนี้อย่างจริงจัง ซึ่งมีกระบวนการในการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

2.1.1 นำเรื่องอาเซียนเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.1.2 สร้างความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทั้ง ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน

2.1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2.1.4 กำหนดบทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน

2.1.5 มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อาเซียนในสถานศึกษา

2.1.6 สร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมดำเนินงานอย่างจริงจัง

2.1.7 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

2.1.8 จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ

2.1.9 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน

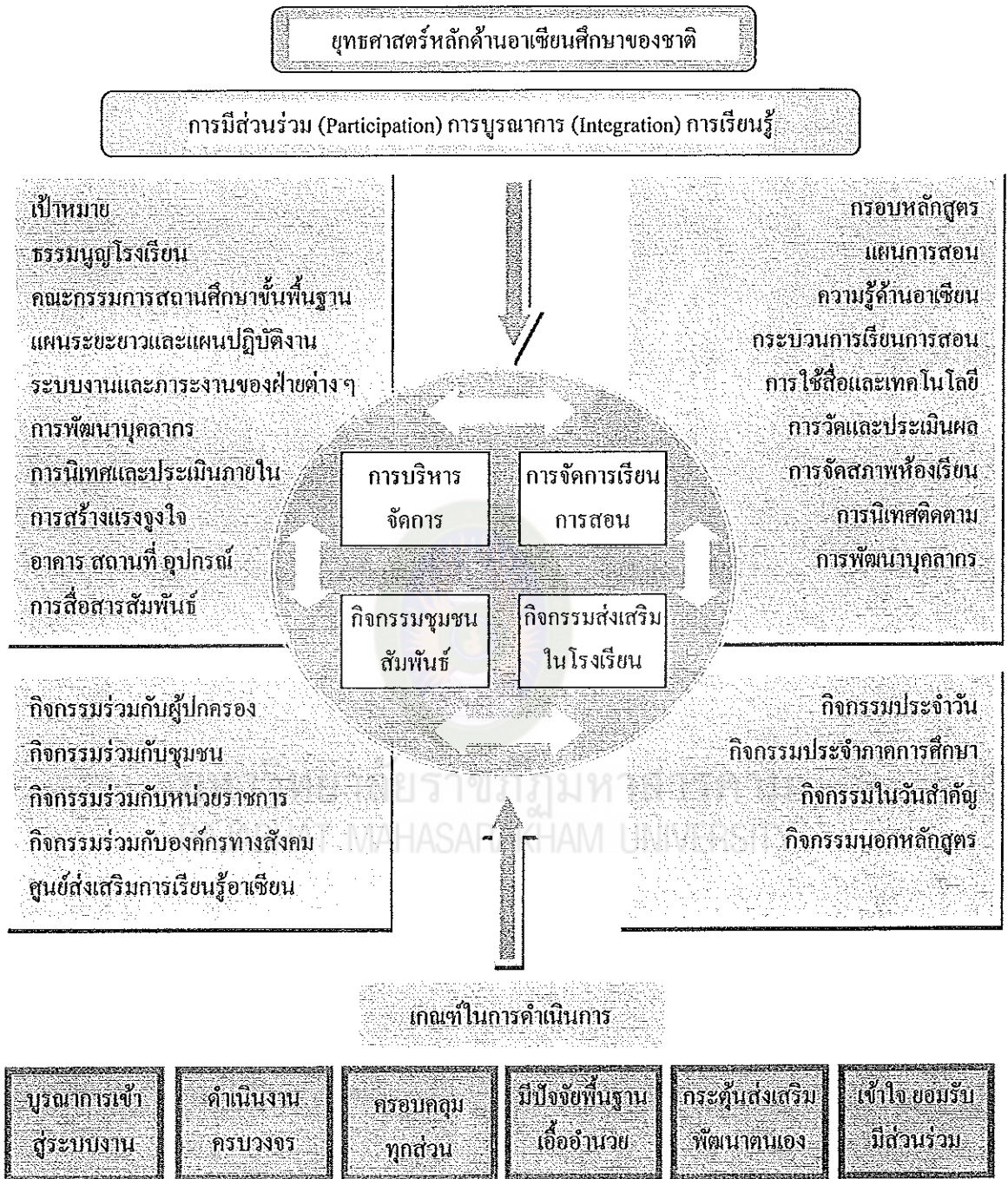
2.1.10 จัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน

2.1.11 มีการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานกับผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2.1.12 มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สรุปได้ว่า สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ สร้างความเข้าใจร่วมกัน กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม กำหนดบทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อาเซียน สร้างเสริมแรงจูงใจแก่บุคลากร นิเทศ ติดตามและประเมินผล จัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ พัฒนาบุคลากร จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และ สร้างเครือข่ายการดำเนินงาน และมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

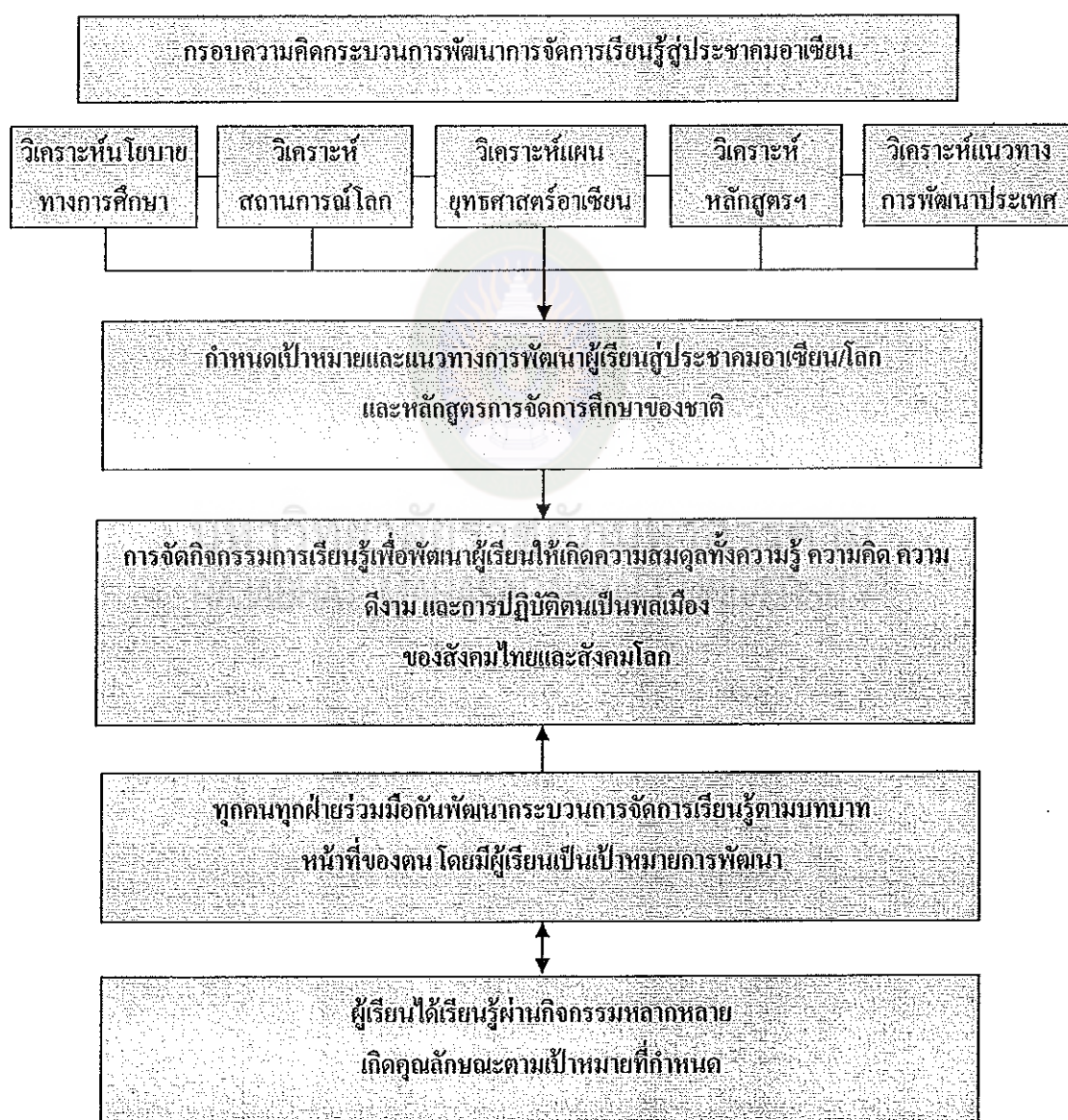
กรอบการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

แผนภูมิที่ 6 แสดงยุทธศาสตร์หลักด้านอาเซียนศึกษาของชาติ

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยดีในประชาคมอาเซียน ซึ่งต้องดำเนินงานทั้งระบบในสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน กล่าวมาแล้วนั้น งานวิชาการหรืองานจัดการเรียนรู้ถือเป็นงานหลัก เป็นงานที่จะ

ส่งผลโดยตรง ให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ควรจะต้องมีการวิเคราะห์ความสอดคล้อง ระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แผนยุทธศาสตร์อาเซียนของชาติ/กระทรวงศึกษาธิการ และเป้าหมายของการเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการทุกกิจกรรมทั้งระบบโรงเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน กิจกรรม ทั้งภายใน โรงเรียนและภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้จะต้องเป็นหลักสูตรที่ยึดผลการเรียนรู้ เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเป็นกิจกรรมที่มีความหมายต่อผู้เรียน/ชุมชน ดังแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 7 แสดงกรอบความคิดกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

การจัดการเรียนรู้เรื่องอาเซียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555 : 38) เมื่อได้มีการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับอาเซียนและวิเคราะห์ความสอดคล้องของประเด็นเกี่ยวกับอาเซียนกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วก็นำผลการวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมาดำเนินการต่อไปนี้

1. จัดทำหน่วยการเรียนรู้เรื่องอาเซียนบูรณาการในโครงสร้างรายวิชาที่มีอยู่แล้ว

2. จัดทำผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้

3. ออกแบบการจัดการเรียนรู้

4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้เรื่องอาเซียนบูรณาการในโครงสร้างรายวิชาที่มีอยู่แล้ว การบูรณาการประเด็นสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน สามารถสอดแทรกในแต่ละสาระการเรียนรู้ นั้นๆ หรือบูรณาการทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยนำผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของประเด็นอาเซียนกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/สาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในข้อ 2 มาจัดทำโครงสร้างรายวิชาที่ประกอบด้วยคำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชา ซึ่งสามารถนำประเด็นเกี่ยวกับอาเซียนมาสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้ให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างรายวิชาได้

จากการศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า สถานศึกษาจัดให้มีการวิเคราะห์นโยบายทางการศึกษา สถานการณ์โลก แผนยุทธศาสตร์อาเซียน หลักสูตรฯ แนวทางการพัฒนาประเทศ ตลอดจนกำหนดเป้าหมายและแนวทางที่ทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยมีผู้เรียนเป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน ให้ได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมหลากหลายและเกิดคุณลักษณะตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เรื่องอาเซียนบูรณาการในโครงสร้างรายวิชาที่มีอยู่แล้ว

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนการสอน และไม่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

2.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายของ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

2.3.2 กำหนดรูปแบบ แนวการดำเนินงานจัดกิจกรรม รวมทั้งงบประมาณ และทรัพยากรสนับสนุน และกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน

2.3.3 สร้างความรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และแผนงาน

2.3.4 ดำเนินกิจกรรมตามแผน

2.3.5 มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์และการประสานงานทั้งภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

2.3.6 มีการติดตาม ประเมินการจัดกิจกรรมและนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรม

2.3.7 มีการจัดเก็บข้อมูลและรายงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยใช้เครือข่ายการสื่อสารในท้องถิ่น

จากการศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา สรุปได้ว่า สถานศึกษา กำหนดวัตถุประสงค์ รูปแบบ แนวการดำเนินงาน งบประมาณ ทรัพยากร บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ สร้างความรู้ ความเข้าใจและการยอมรับร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมตามแผน สื่อสารประชาสัมพันธ์ ประสานงาน ประเมินและนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรม จัดเก็บข้อมูลและรายงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยใช้เครือข่ายการสื่อสารในท้องถิ่น

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และให้ชุมชนรวมทั้งหน่วยงานภายนอกเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น

2.4.1 สถานศึกษาจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียน

2.4.2 ส่งเสริมให้บุคคลภูมิปัญญาในท้องถิ่นร่วมให้การเรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างความตระหนักในบทบาทของการเป็นแหล่งเรียนรู้และต้นแบบวิถีชีวิตอันดีงามของไทยที่จะสืบทอดแก่เด็กไทย

2.4.3 ประสานความร่วมมือกับชุมชนในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.4.4 สถานศึกษาและชุมชน รวมทั้งเครือข่ายการพัฒนา มีการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างหลากหลาย รวมทั้งการให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชนในท้องถิ่น

จากการศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมสัมพันธ์ สรุปได้ว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรม สร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียน ส่งเสริมให้ บุคคลภูมิปัญญาในท้องถิ่นร่วมสร้างความตระหนักในบทบาทของการเป็นแหล่งเรียนรู้และ ต้นแบบวิถีชีวิตอันดีงาม ประสานความร่วมมือกับชุมชนในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการ เรียนรู้ สร้างเครือข่ายการพัฒนา การจัดกิจกรรมร่วมกัน ตลอดจนให้ความรู้แก่นักเรียนและ ประชาชนในท้องถิ่น

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. บริบททั่วไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2555 : 1-2)

1.1 สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตั้งอยู่ที่ อำเภอวาปีปทุม ทางตอนใต้จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 องศา และ 16 องศา 40 ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ 102 องศา 50 ลิปดา และ 103 องศา 30 ลิปดาตะวันออก โดยมีพื้นที่บริการครอบคลุม 5 อำเภอ คือ อำเภอวาปีปทุม อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู และอำเภอยางสีสุราช และมี พื้นที่ตามเขตการปกครอง ดังนี้

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ระยะทางจาก (กม.)
1. วาปีปทุม	605.774	40
2. พยัคฆภูมิพิสัย	342.790	82
3. นาเชือก	528.798	58
4. นาคู	248.449	64
5. ยางสีสุราช	242.507	74

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตั้งอยู่ เลขที่ 147 หมู่ที่ 1 อำเภอวาปีปทุม โดยใช้อาคารของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม (เดิม) เป็นอาคารสำนักงาน อยู่ห่างจากตังจังหวัดมหาสารคามเป็นระยะทาง 40 กิโลเมตร ห่าง จากกรุงเทพมหานคร เป็นระยะทาง 367.04 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอ จังหวัด และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอเมืองมหาสารคามและอำเภอแกลง
(สพป.มหาสารคาม เขต 1)
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ (สพป.สุรินทร์ เขต 2)
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอศรีสมเด็จ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
(สพป.ร้อยเอ็ด เขต 2)
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม (สพป.มหาสารคาม
เขต 1) และอำเภอนาโพธิ์ อำเภอพุทไธสง จังหวัด
บุรีรัมย์ (สพป.บุรีรัมย์ เขต 4)

1.1.2 ภารกิจของเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย ถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชากรวัยเรียนในเขต 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอวาปีปทุม อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอนาเชือก อำเภอนาดูน และอำเภอยางสีสุราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยมีภารกิจ ดังนี้

- 1) ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 36)
- 2) มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ (พรบ.ระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ) และกฎหมายอื่น และ
- 3) มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
 - 3.1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
 - 3.2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้

หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน ดังกล่าว

- 3.3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับ สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 3.4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
- 3.5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้าน การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 3.6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากร บุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 3.7) จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผล สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 3.8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
- 3.9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและ พัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 3.10) ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และ คณะทำงานด้านการศึกษา
- 3.11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงาน ภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา
- 3.12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่ มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

2. ส่วนที่ 2 ทิศทางการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ประจำปีงบประมาณ 2555 (สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2555 : 25-29)

2.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นองค์กรบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างมีคุณภาพพร้อมเข้าสู่
ความเป็นผู้นำประชาคมอาเซียน”

2.2 พันธกิจ (Mission)

“พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ปฏิบัติคุณธรรม ความ
สำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยาย โอกาสทาง
การศึกษาให้ทั่วถึง พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ เข้าสู่ความเป็นผู้นำประชาคม
อาเซียน พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน”

2.3 ค่านิยมร่วม (Shared Values)

“BEST” มุ่งสู่การบริการที่เป็นเลิศ “มีภาพลักษณ์ที่ดี การบริหารจัดการที่มี
ประสิทธิภาพ เป็นองค์กรแห่งความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม”

ค่านิยมร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 “เป็นเลิศ BEST”	
มีภาพลักษณ์ที่ดี	B = Brand
การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ	E = Efficiency
เป็นองค์กรแห่งความร่วมมือ	S = Share
การทำงานเป็นทีม	T = Teamwork

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กำหนดค่านิยม
ร่วมที่มุ่งเน้น พัฒนาคุณภาพการศึกษา มุ่งสู่การบริการที่เป็นเลิศ (BEST) ซึ่งบุคลากรในองค์กร
ควรมีคุณลักษณะและพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1. มีภาพลักษณ์ที่ดี (Brand) หมายถึง ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน
ให้บริการที่ดีและมีความประทับใจ
2. การบริการจัดการที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การมุ่งมั่น
ทำงานให้สัมฤทธิ์ผลตามภารกิจและเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. เป็นองค์กรแห่งความร่วมมือ (Share) หมายถึง องค์กรที่ดำเนินงานด้วย
ความรับผิดชอบ สานความสัมพันธ์ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จ
4. ทำงานเป็นทีม (Teamwork) หมายถึง การทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็น
หัวใจสำคัญของการปฏิบัติงาน เกิดความรัก ความสามัคคี มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีส่วน
ร่วมรับผิดชอบ

2.4 เป้าประสงค์หลัก (Goals)

- 2.4.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับบริการอย่างมีคุณภาพและมีความพึงพอใจ
- 2.4.2 โรงเรียนมีความเข้มแข็งสามารถบริหารและจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ
- 2.4.3 สพป.มค. 2 และโรงเรียนในสังกัดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และมีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.4.4 นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ชุมชนและสังคมมีวิถีชีวิตแบบพอเพียง
- 2.4.5 สพป.มค. 2 และโรงเรียนได้รับการนิเทศตรวจสอบติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 2.4.6 โรงเรียนในสังกัด มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.4.7 โรงเรียน มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่เอื้อและสนองต่อการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน
- 2.4.8 ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพ
- 2.4.9 สพป.มค. 2 โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษาและทุกภาคส่วนเป็นภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

2.5 ประเด็นกลยุทธ์ (Strategic Issues)

- 2.5.1 พัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรในการให้บริการ โดยเน้นการมีส่วนร่วม
- 2.5.2 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- 2.5.3 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
- 2.5.4 ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.5.5 พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

2.5.6 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

2.5.7 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพให้เท่าเทียมกับนานาชาติ

2.5.8 สร้างและพัฒนาเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

2.6 กลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ครอบคลุม ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา

2.7 กลยุทธ์/เป้าประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จการรับเคลื่อนนโยบายตามกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณ 2555

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริม
ความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้	โรงเรียนมีสังกัด มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1. สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในร้อยละ 100 2. สถานศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพและรับรองจากภายนอก ร้อยละ 90
	โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่เอื้อและสนองต่อการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน	1. ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาที่มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่เอื้อและสนองต่อการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน 2. ร้อยละ 80 ของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน 3. ศูนย์อาเซียนศึกษาที่มีการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 16 ศูนย์

กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ชุมชนและสังคมมีวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง	ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมความสำนึกในความเป็นไทย ร้อยละ 100 ของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรมจิตสำนึกความเป็นไทย

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ครอบคลุม ผู้เรียน ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	โรงเรียนมีความเข้มแข็งสามารถบริหารและจัดการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ	ร้อยละ 100 ของอัตราการลดการออกกลางคันของเด็กนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง ร้อยละ 100 ของประชากรวัยเรียนในเขตบริการที่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 100 ของผู้เรียนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในกำหนด

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
พัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรในการให้บริการ โดยเน้นการมีส่วนร่วม	ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพและมีความพึงพอใจ	ร้อยละ 91 ของความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการให้บริการ ร้อยละ 85 ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดที่ผ่านการพัฒนาและนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติตามภารกิจงานบังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ร้อยละ 80 ของความพึงพอใจของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา
พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพให้เท่าเทียมนานาชาติ	ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยในนวัตกรรมเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน	ร้อยละ 100 ของครู/บุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงาน ร้อยละ 100 ของครูที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรกลุ่มสาระ ร้อยละ 100 ของครู/บุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	โรงเรียนมีความเข้มแข็งสามารถบริหารและจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาที่มีหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 และความต้องการของท้องถิ่น ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและความสำนึกในความเป็นชาติไทยครบทุกโรง ร้อยละ 70 ของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการมีงานทำ
พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล	สพป.มค.2 และโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และมีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 80 ของสถานศึกษาที่ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย ร้อยละ 80 ของสถานศึกษาที่มีการวิจัยและได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 75 ของบุคลากรได้เข้าร่วมเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร้อยละ 70 ของครู/บุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการพิจารณาความดีความชอบและการย้ายบรรจุและแต่งตั้ง ร้อยละ 90 ของครู/บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ถูกต้องทันเวลา และบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 100 ของครู/บุคลากรทางการศึกษาที่มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยไม่ถูกดำเนินคดี

ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
พัฒนาระบบนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการจัด การศึกษาทุกระดับ ตามหลักสูตรและ ส่งเสริมความสามารถ ทางเทคโนโลยีเพื่อ เป็นเครื่องมือในการ เรียนรู้	สพป.มค.2 และ โรงเรียนได้รับการ นิเทศ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมิน คุณภาพเพื่อปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1. โรงเรียนในสังกัดได้รับการนิเทศ ตรวจสอบติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อ ปรับปรุงพัฒนา ไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง/ปี 2. ร้อยละ 80 ของศึกษานิเทศก์ที่มีรายงาน การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย 3. ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาที่มีการนิเทศ ภายในอย่างเป็นระบบ 4. ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาที่ได้รับการ นิเทศติดตามจากเขตพื้นที่การศึกษา
สร้างและพัฒนา เครือข่ายในการพัฒนา คุณภาพการจัด การศึกษาสู่ประชาคม อาเซียน	สพป.มค.2 โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา และทุกภาคส่วนเป็น ภาคีเครือข่ายในการ พัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาสู่ประชาคม อาเซียน	1. ภาคีเครือข่ายที่มีผลการดำเนินงานที่เป็น ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของ สพป. และสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 38 เครือข่าย 2. โครงการหรือกิจกรรมของ สพป.และ สถานศึกษาที่สนับสนุนการดำเนินงานของ เครือข่าย ไม่น้อยกว่า 5 โครงการ 3. โครงการหรือกิจกรรมหรือทรัพยากรที่ สพป.และสถานศึกษาได้รับการสนับสนุน จากเครือข่าย ไม่น้อยกว่า 5 โครงการ 4. ร้อยละ 85 ของความพึงพอใจที่มีต่อการ ดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

เฉลี่ยว เดือนภา (2554 : 107) ศึกษาวิจัยการดำเนินงานเตรียมความพร้อมของ
โรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี
เขต 1 พบว่า โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ใน
ระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการ

จัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการและด้านปัจจัยสนับสนุนตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบตามสถานภาพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้านยกเว้นด้านบริหารจัดการ ไม่แตกต่างกัน ขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จตุพล ยงศร (2554 : 54) นโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน โดยใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบเชิงสหการของจอร์จ เบอร์เรเคย์ พบว่า มีจุดเด่นที่คล้ายกัน คือ การขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง การยกระดับมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

อรวรรณ สีตวานิช (2554 : 38) จากการศึกษา เรื่อง ความพร้อมของนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน พบว่า การเตรียมตัวของนักเรียน นักศึกษาที่มีความสามารถทำได้คือ การใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารและการทำงาน รวมทั้งความรู้ด้านวิชาการในแขนงต่าง ๆ และสำหรับวิชาหลักที่ได้มีการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกัน 7 สาขา คือ วิศวกรรม การสำรวจ สถาปัตยกรรม แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล และนักบัญชี เป็นสาขาที่ต้องมีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มาก่อน ส่วนสาขาอื่น ๆ นั้นอยู่ระหว่างการพิจารณา ดังนั้นนักเรียนนักศึกษาควรให้ความสนใจและวางพื้นฐานของตนเองให้ดี มีความพร้อมที่จัดหางานทำภายหลังการสำเร็จการศึกษาเพราะไม่เพียงแต่ทำงานในประเทศเท่านั้น ยังสามารถหางานทำในต่างประเทศได้อีกด้วย

เอกราช อมะวัลย์ (2554 : 76-77) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่องการพัฒนาศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารเตรียมความพร้อมสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาต่อการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความเข้าใจ ปัจจัยด้านศักยภาพบุคลากร ปัจจัยด้านคุณภาพมาตรฐาน และปัจจัยด้านการเปิดเสรีการศึกษา ในด้านปัจจัยด้านความเข้าใจ เป็นการสร้างความตระหนักและการเตรียมความพร้อม เพื่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปัจจัยด้านศักยภาพบุคลากร เป็นการพัฒนาทักษะและความชำนาญที่เหมาะสมของบุคลากร โรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเป็นประชาคมอาเซียน ปัจจัยด้านคุณภาพมาตรฐาน เพื่อสร้างความยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการและทักษะในฝีมือร่วมกันในอาเซียน ปัจจัยด้านการเปิดเสรีการศึกษา เป็นการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน จากปัจจัยดังกล่าวเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของ โรงเรียนช่างฝีมือ

ทหาร พบว่า มีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการศึกษาใน 3 แนวทางประกอบด้วย ประการแรก การพัฒนาองค์ความรู้คือการสร้างความเข้าใจและความตระหนักเรื่องเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ให้ความสำคัญกับการเพิ่มทักษะการเรียนการสอน การปรับปรุงเนื้อหาวิชาชีพและหลักสูตร ให้มีความเหมาะสม ประการที่สองการพัฒนาบุคลากรที่ต้องปลูกฝังจิตสำนึกต่อวิชาชีพและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของ ครู อาจารย์ ให้เท่าทัน ได้มาตรฐาน และประการที่สาม การพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆทั้งในประเทศและในอาเซียนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความสามารถและประสบการณ์ร่วมกัน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการศึกษาทั้ง 3 แนวทางจะสามารถส่งเสริมการเตรียมความพร้อมของบุคลากร โรงเรียนช่างฝีมือทหารในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ได้อย่างสมบูรณ์ต่อไป และประเด็นที่น่าสนใจต่อการพัฒนาบุคลากรของ โรงเรียนช่างฝีมือทหารทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียนและสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสมบูรณ์ ดังนี้

ประการแรกในด้านการพัฒนาองค์ความรู้ เป็นความสำคัญลำดับแรกในการสร้างความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับเรื่องการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเสียก่อนเพื่อจะนำไปสู่การกำหนดนโยบายการบริหารและการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บัญชาการ โรงเรียน เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของโรงเรียนจะต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนา การปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบ เป็นการเปลี่ยนวัฒนธรรมของความเชื่อ ความคิด และการกระทำ ที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายและอาศัย ภาวะการณ์เป็นผู้นำผลักดันการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือทั้งด้านนโยบายและงบประมาณอย่างเพียงพอ ประการที่สองในด้านการพัฒนาบุคลากรที่ต้องปลูกฝังจิตสำนึกต่อวิชาชีพและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของ ครู อาจารย์ ให้เท่าทัน ได้มาตรฐานสากล การปรับปรุงพัฒนาศักยภาพของ ครู อาจารย์ให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่ความเป็นมาตรฐาน ควรได้รับการส่งเสริมเพิ่มเติมความรู้ตลอดเวลา การสร้างแรงบันดาลใจ กำลังใจและการได้รับการตอบแทนในความเจริญก้าวหน้าจากผลงานทางวิชาการและการประเมินเชิงประจักษ์ จะเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรเพื่อการสร้างมาตรฐานความเป็นครู อาจารย์ให้ได้ในระดับสากล ประการที่สามในด้านการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในประเทศและในอาเซียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความสามารถและประสบการณ์ร่วมกัน การสร้างความ

เข้มแข็งของโรงเรียนช่างฝีมือทหารเพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนมีความจำเป็นต่อการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาโดยรวม เช่น การพัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล การส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับอาเซียน การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีคุณภาพระดับสากล การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพระดับสากล การพัฒนาวิชาการและการวิจัยสู่ความเป็นเลิศการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนช่างฝีมือทหารทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน และสถานศึกษาให้ได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนจะต้องมีการพัฒนาในลักษณะของการเข้าสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน (ASEAN Population) คือ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ความเอื้ออาทรในประชาคมอาเซียน โดยใช้การศึกษาเป็นกลไกในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ โรงเรียนช่างฝีมือทหารเป็นสถานศึกษาในการสร้างองค์ความรู้แล้วยังทำหน้าที่ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงาน ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้น เช่น นโยบายด้านการศึกษา การวิจัย ความร่วมมือด้านบุคลากร เพื่อรองรับการเป็นหนึ่งเดียวของอาเซียนในการพัฒนาประชาคมอาเซียนให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน นักเรียนที่จบจากโรงเรียนช่างฝีมือทหารจะต้องเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ (Skilled Labors) มีทักษะการทำงานร่วมกันในประชาคมอาเซียน มีระดับมาตรฐานการศึกษาในระดับสากล พัฒนาแนวความคิด และวัฒนธรรมทางการเรียนรู้ เพื่อการลงมือทำได้จริง มีวิสัยทัศน์และแนวคิด มุมมองให้กว้างไกลทันโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เจอร์รี่ (Jerry. 1996 : 4254-A) ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ควรรวบรวมและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนที่จำเป็นทางการศึกษาให้ได้มากที่สุดก่อนดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร จากนั้นจึงแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนและนักการศึกษาเพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตร มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกัน โดยหน่วยงานต้นสังกัดต้องสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสม

ฟอร์โล (Forlow. 2002 : 2298-A) ได้ทำการศึกษาการรับรู้ของครูเกี่ยวกับลักษณะการศึกษาเพื่อให้ประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรอย่างเหมาะสม การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามตามครูใน โรงเรียนอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 407 คน จากโรงเรียน 9 โรงเรียน ในมลรัฐเวอร์จิเนีย และได้รับแบบสอบถามคืนมา 118 ฉบับ ผลการศึกษาพบว่าในการทำให้ครูเกิดการยอมรับใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ กระบวนการเรียนรู้จะต้องทำให้เกิดการ

เรียนรู้เป็นรายบุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของครูแต่ละคนแม้ว่าครูจะยอมรับว่าลักษณะการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญก็ตาม ครูเหล่านี้มีความต้องการรับและลักษณะการศึกษาแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ในการสอนและระดับการสอนที่นำไปใช้ เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

รัมบัทซ์ (Rumbaugh, 2001 : A) ได้ศึกษาการเรียนการสอนที่ดี พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะช่วยให้เด็กทำกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้ประสบผลสำเร็จถึงแม้ว่าจะเป็นการยากที่จะทำความเข้าใจเรื่องการยอมรับ การทำความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูเห็นว่าเด็กส่วนมากมีความสามารถที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่เด็กค้นพบเองในชีวิตประจำวัน เมื่อเด็กได้เรียนรู้และมีโอกาสแสวงหาประสบการณ์ ครูที่ดีจึงมีการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็ก ส่วนการเรียนเป็นการสร้างความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองตั้งแต่อยู่ในห้องเรียน

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ ใน 4 ด้านตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555 : 13-24) ประกอบด้วย การบริหารจัดการของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ เป็นกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา เป็นแนวทางบริหารจัดการการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการและด้านเจตคติ